

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 49 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semenške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvenem nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 212.

V Ljubljani, v ponedeljek 19. septembra 1887.

Letnik XV.

Kam pridemo?

Z Dolenjskega, meseca sept.

Katoliškemu slovenskemu in češkemu časopisju vstaja nov nasprotnik, ali bolje bi rekel, stari nasprotnik z novimi zahtevami. Na mesto liberalcev, ali kakorkoli smo jih že ali so se imenovali, stopili so „pravoslavni“. Slovenski pismoč odvrčali bodo sicer to ime od sebe, in na videz protestovali, toda v senci že čisto pravoslavno čutijo. Nemški pismoč, kakor „Parlamentär“ in pooblaščenec Slovencev v njegovih predelih, pa se nič več ne pomišlja pred slovenskim katoliškim narodom, ampak odkrito (za kar smo jim hvaležni) in naravnost priznavajo, da jim je „patrijarh“ v Rimu in Carigradski patrijarh, oziroma ruski car vse jedno, ali prav za prav, da bi jim bil Carigradski patrijarh kot jedini poglavar „slovanske cerkve“ še veliko ljubši. Pa — propter pusillos — zavoljo ljudstva, ki še vedno visi na tem „rinskem patrijarhu“, hočemo ga obdržati, ako nam dovoli, kar zahtevamo; če pa ne, pa ne, kar nam je še veliko ljubše, ker še poprej dosežemo jedinstvo ne le v obredu, ampak tudi v poglavarji slovanske cerkve.

Kaj pa zahtevamo od „rinskega patrijarha“? Tistim, ki niso še dovolj poučeni o resnicah svetih tradicij slovanskih in ki še preveč znajo katekizem ter verujejo vanj, tem še sedaj pravimo: Mi hočemo slovanski jezik pri službi božji, da bode ljudstvo moglo verjeti obljubi (der Verheissung), ker se mu bode v njegovem jeziku oznanovale, da bode moglo upati, da Bog usliši njegove prošnje, ter mu jih bo v svojem jeziku pošiljalo, da bode moglo gojiti ljubezen do roda (die Stammesliebe) vsled skupne molitve v svojem jeziku, da bode spoštovalo svoj jezik, ker se bode glasil pri službi božji v častitljivi obliki klasičnega staroslovanskega jezika. To bode odstranilo zunanje krščanstvo, prazni kalup, Slovan čutil se bode potem kristijana in bode ponosen na svojo narodnost in svoj jezik, ker bode veljal kot

cerkveni jezik, kar hoče kaj več pomeniti, kakor državni jezik. Tako govorimo v pričo „malih“ ter rabimo le bolj izraze kakor: svetinje sv. apostolov Cirila in Metoda itd. Bolj poučenim pa, in kedar se čutimo med seboj, pa tako pravimo: Ohranjenje slovanskega plemena velja kot „suprema lex“, in sicer: s kakoršnimi koli sredstvi.

Pogoj življenja slovanske narodnosti pa je narodna prostost, ne pa politična prostost, za katero smo, žal! toliko časa potratili. Država ni zato, da bi dajala politično prostost, ampak da jo omejuje. Te toraj ne maramo. Narodno prostost, prosti razvoj narodnosti in jezika pa nam sicer zagotavlja člen XIX. našega državno-osnovnega zakona, ali ustava in ž njo ta člen se lahko spremeni, in če tudi ne, pri političnih uradih in pri sodnji država narodno prostost ene in druge narodnosti omejuje, da katera ne prekorači meje druge. Vrh tega nam oni člen postave narodno prostost samo zagotavlja, izvrševati jo mora vsak narod sam.

Tukaj nastane vprašanje, v čem more obstati narodna prostost slovanske narodnosti, in kje more veljati in gojiti se narodnost in jezik slovanskega rodu; narodna prostost je pogoj življenja slovanskega rodu, kje pa naj se išče? Zapadni Slovani so že odgovorili na to glavno vprašanje svojega obstanka: Narodna prostost slovanske narodnosti je le v slovanski cerkvi, ktero sta dala slovanskemu narodu slovanski apostola iz Velikomoravske na podlagi grškega obreda. Slovanska cerkev stoji na principu avtonomije slovanske narodnosti: ljudstvo voli prosto svoje cerkvene činovnike, oskrbuje narodno premoženje, in skrbi za svojo cerkveno-narodno šolo. V slovanski cerkvi velja slovanska narodnost in slovanski jezik pri službi božji, naj se v zunanjem življenju narodnost in jezik do cela nazaj potisne, narod oskrbuje avtonomno narodne in jezikovne zadeve v slovanski cerkvi in v šoli brezpogojno ž njo zvezani, naj piše v državnem življenju ugodna ali neugodna sapa.

S kratka: slovanski narodnosti odkazati se

mora „delokrog“, v kterega mejah naj varuje svojo narodnost in svoj jezik, ne da bi se dotikala državnih koristi, in ta delokrog je slovanska narodna cerkev. Zakaj pa ravno cerkev? Zato, ker je to naloga krščanstva, ktero se deli v več cerkvah kakor so: pravoslavna, rimska, protestantska, starokatoliška itd. Krščanstvo namreč ni poklicano, da odpravi narodnosti in jezike, kajti tudi ti so delo Božje, temveč, da podpira in ohranjuje narodnost in jezik ljudstva, da narod z versko-nravno vzgojo blaži v narodnem duhu, naj čišla narodnost in jezik, darova božja, in sorojake ljubi.

Tako beremo v št. 27. „Parlamentär“-jevi. No, Ljubljanski dopisnik, učenec „Parlamentär“-jev je dobre glave, v št. 28. že on stopi na kateder, ter uči: Cerkev mora biti narodna, ako hoče zadostiti svoji omikovalni nravno-verski nalogi.

„Sicer bi se pa mi Slovani ne potezali toliko za narodno cerkev, ko bi je drugi narodi že ne imeli. „Kakor židovsko veroizpovedanje tvarka židovsko narodnost, kakor je rimska cerkev narodna cerkev Romanov, ravno tako je slovanska cerkev narodna cerkev Slovanov.“ „Nemci že imajo narodno cerkev“. Ne, ne še! Na drugem mestu se bere: „Jednako Nemcem, ki so narodno jednoto na podlagi vzajemnega pismenega jezika ustanovili in hoteli jo zavarovati, poskušajo po spričalu lista „Deutsche Zeitung“ idejo ustanovitve nemške narodne cerkve uresničiti, da bi cerkev na izvirni demokratiški podlagi zopet sezidali, da bi krščanski občini dali zopet samostojnost, ljudstvu volitev duhovnikov vrnil, duhovnike same z ženitvijo iz njih ločenosti posadili v sredo med ljudstvo in nemškemu jeziku pridobili tudi v cerkvi izključljivo veljavo — ravno to hočejo tudi Slovani na zapadu, čehoslovansko, slovensko in hrvatsko deblo, namreč narodno cerkev z vsemi naštetimi, tako vabljivimi posledicami.“

(Konec prih.)

LISTEK.

Nekoliko misli z Lurdskega potovanja.

XII.

21. avgusta 1886.

Predragi, premili prijatelj!

Ko te in druge prevažne resnice premišlujem, kar naenkrat me iz zamaknenja prebudi petje, ki se skozi zaprto okno zasliši. Žalostno-tužno odmeva: Parce Domine, parce populo tuo... Tik pod skalo masabijelsko, nad katero se vzdiguje Marijino svetišče, je jama Marijine prikazni, poleg nje pa studenec čudežne vode. Od tod se razlega ono petje. Kmalu zaslišim razne druge pesni, toda vse le nedoločno. Le tu pa tam morem vloviti kako besedo; a še pri teh ne morem koj spoznati, kak jezik je, francoski ali latinski. Tako si dolgo časa glavo belim o dveh vrsticah, ktere slišim večkrat ponoviti, zdite se mi znani, akoprav si jih ne morem razjasniti: Qui pro nobis natus, Tulit esse tuus. Slednjič mi pride na misel, da bi znalo kaj latinskega biti, ker Francozi izgovarjajo latinščino po francoščini. In tako se mi vendar slednjič posreči vganjko rešiti, spoznal sem, da se prepova in ponavlja cerkveni himnus na čast

Mariji: Ave, maris stella. Zaslišavši to petje izpred jame, postajal sem skoro malo nepotrpežljiv, želel sem pred jamo kar vzleteti, ker vedel sem, da se je že pričelo prenašanje in prevažanje bolnikov k čudežni vodi. Ko slednjič odmašujem in odmolim, podvizam se naravnost pred jamo. Tu najdem že vse na daleč in široko obsedeno od pobožnih romarjev. Ako hoče kdo vedeti, kaj je živa vera, kaj se pravi vero očitno spoznavati brez strahu pred ljudmi, pridi sem gledat. Tu skoro nikdo ne stoji, ampak vse kleči, da, kar na obliči leže in poljubujejo tla, posvečena po navzočnosti Marije Device. Tu vidiš gospode in gospé, kterih že sama bogata oprava Ti oznanja, da so visokega, bogatega stanu, tu vidiš odvetnike, zdravnike, vseučilišnike, ki komaj prišedši pred jamo v pričo tisočev ljudi na kolena padajo ter proseč k Mariji roke povzdigujejo. Druge srečaš, ki so se z velikanskim molkom opasali in tako po Lurdu hodijo. Visokorodne gospé in gospodičine stojé ob studenci ter vljudno ponujajo romarjem Marijine vode.

Komaj da se skozi množico prerijem malo bliže na levo stran jame, kamor je po cevéh iz studenca napeljana voda v dvanajstere kopeli, v kterih se bolniki kopajo. Tudi tu je bilo že vse zasedeno. Kar najdem nekega gospoda, s kterim sem se bil že prejšnji večer seznanil. Ta je bil neki N..., rojen

Nemec. Mlad je še. Čudežno ozdravljen po lurdski vodi, naselil se je v Lurdu. Le-ta mi pove, da je že danes (bila je deveta ura) čudežno ozdravljenih šest ali sedem bolnikov. Ravno kar je prišla ozdravljena iz kopeli gospodičina spremljana od svoje služabnice, ktera jo je iz gostilne na vozičku v kopel pripeljala. Imela je nogo že več let popolnoma poabljenjo, tako, da ni vsa zdravniška pomoč nič izdala. Ravno zdaj koraka zdrava in čila iz kopeli. Množica ljudstva jo spremlja do pisarnice, kjer za časa velikega lurdskega romanja poslujejo trije zdravniki, navlašč za to postavljeni, da preiščejo vsakega ozdravljenca in potrdijo njegovo ozdravljenje. Opomni moram tudi, da so vsi bolniki, ki se v Lurd popeljejo, že doma natančno preiskovani ter njih bolezen vestno zabilježena. Ozdravljenec pa se ne le v Lurdu, ampak tudi kasneje doma navadno še preiskuje, tako da se iz nova ozdravljenje kot stalno in resnično spriča. Po tem še le, za nekaj mesecev, razglasi se čudež javno po časnikih. Še precej dolgo smo čakali, predno so se vrata pisarnice odprla ter je ven stopila srečna ozdravljena. Spremili smo jo potem v dolgem sprevodu v mesto do hotela, v kterem je stanovala.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. septembra.

Notranje dežele.

„Pol. Corr.“ objavlja, da bo minister *Gautsch* nastopil svoje nadzorovalno potovanje po Galiciji dne 29. t. m. Obiskal bo tudi Bukovino ter se vsega skupaj mudil deset dni pri tem poslu. Slovanov je tam dosti, deset dni pa tudi zadostuje, da si država zopet nekaj tisočev prištedi.

„Czas“ opominja *galicijske* volilce, naj volijo zmerne moze, ker le taki bodo koristili svoji deželi. Kmalu se bodo vršile velike spremembe v parlamentarnih razmerah, tedaj pa bo poljski klub obdržal svojo uplívno veljavo, če bo složen med sabo in postopal hladokrvno. — Isti list poroča o banketu, kateri so priredili odborniki razstave v Krakovem na čast tam bivajočim časnikařem. Načelnik odborov, grof Artur Potocki, napil jim je s starim poljskim nazdravom: „Kochajmy sie“.

Ogerski vladni krogi čutijo, da nimajo več tolikega vpliva, kolikoršnega si sami želé. To dokazuje govor ministerskega predsednika Tisze v Segedinu, v katerem je vedno le naglašal potrebo, da se Ogerska naslanja na Avstrijo. Dvajsetletni sovražni boj proti drugim narodnostim bil je tedaj brezvspešen. Vse krivice, ki so se delale in se še delajo posebno Slovakom in Hrvatom, ostale so neplodne, Madjar je danes tam, kjer je bil pred dvajsetimi leti. — Kako se godi Slovanom pod krono sv. Štefana, piše „Hlas Naroda“: Nekdaj zrlí so Čehi poželívno na ustavo Hrvatske, danes pa je ta le na papirji, kajti vse delovanje Madjarov in njihovih pristašev na Hrvatskem pèri na to, da se uvede edino zvelíčavna madjarsčina v urad in šolo! — Kedaj bo vendar prišel Oger do spoznanja, koliko koristneje je zanj delovanje na gospodarstvenem in finančnem polji, kakor pa boji proti Nemadjarom, ko je vendar centralizem v Avstriji krivična, da nemogoča stvar.

Vnanje države.

Namesto Nikolajevíca, ki je postal vsled svoje prošnje zopet profesor na *srbski* višji šoli, imenovan je nadžupanom Belgradskim Živko Karabiberović. — Finančni minister Vuić protestoval je zoper razsodbo v zadevi Vukašina Petrovića ter zahteval, da o tem sklepa polni svet, ne pa le pet članov. Dne 16. t. m. vršila se je obravnava, pri kateri je bilo vseh 14 članov kasacijskega dvora navzočih. Prva razsodba se je potrdila, konfiskacija Petrovićevega premoženja se je preklicala ter se sklenilo, da je ta zadeva sedaj konečno dognana.

Včeraj bila je obletnica zjedinjenja severne in južne *Bolgarije*. Dne 18. septembra 1885 zbrala se je velika množica v Plovdivu pred palačo poglavarja Kristovića ter klicala: „Proč z vzhodno Rumelijo, žive! zjedinjena Bolgarija.“ List „Plovdiv“ piše pri tej prilíki: „Nikdo naj ne pozabi praznovati dan, ki je najlepši biser v bolgarski zgodovini. Pozivljamo ves narod, da se vdeleži te svečanosti v spomin dne 18. septembra. Prepričani smo, da si bo vsak posameznik ta dan pridobil nove moči v boji za narodne pravice in obstanek ljube demovine.“ — Opozicijski listi vabijo izseljence, ker je obsedno stanje preklicano, da se vrnejo v domovino ter tukaj delujejo zanj kot rodoljubi. — Princ Koburski pomilostil je povodom svojega vladnega nastopa 109 kaznjencev. — Nemški odposlanik, dvorni svetnik Hofmann, ostavil je Sofijo ter se vrnil v Nemčijo; poslovanje prevzel je namestnik njegov, pl. Laaba.

Povodom svojega imendana imenoval je *ruski* car Aleksander III. dne 11. t. m. kot generale šest generalnih poročnikov, med njimi sta odposlanik grof Pavel Šuvalov in generalnega štaba načelnik Obručev.

Odlični Kranjci.

(Dalje.)

Klemen „de Laybach“ 1388 župnik v Slivnici pri Mariboru.⁴⁾

Koderman Franc, roj. 3. oktobra 1721 pri sv. Petru v Ljubljani, je bil 17. okt. 1745 v mašnika posvečen. Umrl je kot župnik Nakelski za vnetjem 20. maja 1790.⁵⁾

Köhrer Inocencij, Ljubljčan, je umrl kot župnik v Podbrezjah 6. dec. 1829.⁶⁾

Kolar Jernej, „Labacensis“, je leta 1669 bil 27 let star, eno leto duhovnik in kapelan pri svetem Pavlu v Savinski dolini.⁶⁾

Komar Jurij „Labacensis“, roj. 1587, je bil v mašnika posvečen 2. marca 1613. Leta 1614 je prišel za „chorimagistra“ v Ptuj. O prilíki vizitacije l. 1617 je Sekovski škof o njem v svoj dnevnik zapisal to-le: „Philosophiam absolvit et studuit casibus conscientiae biennium. Salarium loco habet a parochia

Mnogo imenovani knez Nikolaj Mingrelski postal je generalni major konjice, ki bo moral sedaj vsled tega izstopiti iz carjevega spremstva. Poglavar Varšavski, generalni pribočnik grof Gurko, dobil je največje odlikovanje, Aleksander-Nevskijev red z briljanti.

„Temps“ razpravlja zahtevo *Nemčije*, naj bi jej Turčija dovolila, da zapre bolgarska pristanišča ter si tako poišče zadoščenja za razžaljenje Ruščuškega vicekonzula pl. Lüber-ja, pri tem pa objavlja zanimivo dogodbico, ki nam jasno označuje Bismarcka in njegovo vzhodno politiko: „Med Berolinskim shodom bili so turški pooblaščenca zelo presenečeni, ko jih je vsacega jutra obiskal Bismarck ter jim predlagal, naj se bolgarsko ozemlje zmanjša, namesto Sofije proglasi glavnim mestom Trnovo, Nemčiji pa naj se dá na večne čase pravica, da zasede luko v Varni. Odposlanci odgovorili so mu na to, da bodo poročali sultanu o njegovem predlogu. Sultan pa je molčal, in ko ga je Nemčija slednjič prisilila, da odgovori, je rekel: „Priznavam sicer, kako silen in nevaren sosed je Rusija; toda dolgo vrsto let ga že poznam, ne vém pa, kako bi Nemčija ravnala z menoj.“ Odsihmal Bismarck ni nič več tako prijazen Turčiji.“ — Iz tega pa si lahko tolmačimo, zakaj da podpira Nemčija sicer neljubo jej Rusijo v bolgarskem vprašanju. Bržkone upa še vedno, da bo smela prej ali slej zasesti kako pristanišče, in ravno sedaj jej je prav vseč, da so njenega zastopnika v Ruščuku razžalili. Bismarck hoče vtrditi vpliv Nemčije ob Črnem morji na kvar Rusiji, ktero tako ljubeznjivo in prijateljsko podpira gledé Bolgarije. — Poljski list „Reforma“ vpraša, ako je Nemčiji tako svet Berolinski dogovor, zakaj pa ne priznava Dunajske pogodbe iz l. 1815, ki daje Poljakom mnogo narodnih pravic? — V Vratislavi zaprli so 27 oseb zaradi socijalističnih spletk, med njimi časnikarskega založnika Conrada, vrednika Geiserja in pisatelja Kasprovieza. Vsega skupaj je sedaj 34 socijalistov pod ključem.

O izdajci, ki je prežgodaj objavil listu „Figaro“ *francoski* poskusno oboroženje, piše „Temps“: Najprvo obdolžena tajnika sta pri tej stvari popolnoma nedolžna. Oba vojaka izpustili so tedaj iz zapora. Minister našel je pravega, necega Aubanela, ki je baje dopisnik tujim listom.“ Ta mož imel je prost pristop v ministerstvo ter je občeval z mnogimi Pariškimi časopisi. Začeli so ga nadzorovati, pri tem pa so zapazili, da pogostoma zahaja k vredništvu „Figaro“. Poizvedeli so neki celó, da je dobil nagrade 250 frankov za svoj trud od tega lista. Vojnemu ministru pa niso zadostovale vse te sumljive okoliščine in sklenil je, da se popolnoma prepriča, sledeče: Na mizi neke pisarne, v katero je Aubanel skoraj vsak dan zahajal, pustili so ležati drugo listino, v kateri se je obravnavalo o koncentrovanju in sploh o izidu poskusnega oboroženja. V istini zginila je listina, drugi dan pa je bila v „Figaro“ ponatisnena od besede do besede. Vojno ministerstvo izročilo je to zadevo ministerstvu notranjih zadev. Ker pa je sumil minister Fallières, da ima mož sokrivce, ukazal je policiji, da ga nadzoruje. Aubanel pa je bil prebrisan ptiček. Zaslutit je, kaj ga čaka, ter jo upihal; pravijo, da je že v Belgiji.

Iz Dublina se poroča, da je sodnija zaprla tudi Mandevillea, ker je *irske* najemnike hujskal zoper veleposestnike. Obravnava vršila se bo v osmih dneh, ob enem zoper Mandevillea in O'Briena.

Dne 16. t. m. vršil se je v *Filadelfiji* slavnostni sprevid industrije. Bil je velikanski, celó Amerika sama kaj takega še ni doživela. Trajal je polnih šest ur, brojil je 40.000 oseb, 10.000 konj in 1000 slavnostnih vozov, ki so alegorično predstavljali različne industrijske stroke.

„Reuterjevo izvestje“ poroča iz Mešeda, da so perzijski vojaki zasledovali *afganistanskega* pretendenta Ejuba kana do okraja Daštiluta, potem pa je zginil, ne da bi vedeli, kam.

Izvirni dopisi.

Iz Trsta, 14. septembra. (Angleško brodovje v Tržaški luki.) [Dalje.] Poveljnik cele eskadre je drugi sin angleške kraljice Viktorije. Princ Alfred (Ernst, Albert), vojvoda Edinburški, Saksonski, grof Ulsterski in Kentski, je rojen 6. avg. 1844 ter ima sedaj stopinjo podadmirala v kraljevi britanski mornarici, častni polkovnik topništva in pehote, častni načelnik cesarskega ruskega brodovja drugega oddelka na Črnem morji, častni pruski generalni major; poročil se je 23. januarja 1874 z veliko kneginjo Marijo, rojeno 17. oktobra 1853, edino hčerjo ruskega cara Aleksandra II., toraj s sestro sedanjega cara. Na brodu „Dreadnought“ je princ Jurij, drugi sin prestolonaslednika princea Valeškega, rojen leta 1865, ta je sedaj poročnik kraljeve mornarice. Na ravno tem brodu je tudi princ Ljudevit Battenberški, starejši brat bivšega bolgarskega kneza; rojen je 24. maja 1854, ima stopinjo pomorskega britanskega poročnika, ter je poročen 30. aprila 1884 z Viktorijo, hesensko princezino, ki je hči velike vojvodinje hesenske Alice, drugorojene hčere angleške kraljice Viktorije; toraj mu je kraljica Viktorija stara mati in prestolonaslednik angleški stric.

Marquis of Lorne je soproj princezinje Luize izmed devetero otrok šeste hčere kraljice Viktorije. Toraj je vseh skupaj pet visokih oseb na brodovji zakotanem v Tržaški luki. Izmed pomorščakov in pehote, ktere je tudi na brodovih, se jih sme vsak dan tisoč izkrcati na suho — in policijskemu vodstvu je pridelenih dvajset mož na dan za policijsko službo.

Kmalu, ko se je zvedelo, da dojde sem angleška eskadra, začelo se je govoriti po mestu, da jo bodo slovesno sprejeli, pa gotovega nihče ni redel nič, ker je bilo zakrito vse z nekako skrivnostjo, tako, da so začeli že tudi ljudje godrnjati, kaj da na magistratu mislijo, da nič ne naznanijo, kako mislijo sprejeti goste. Počasi se je jelo pred magistratom nekaj pripravljati, posebno za razsvitljavo; napeljavali so plin na vodnjak, na soho Karla VI. in na oba pred magistratom na velikem trgu stoječa kandelabra — v sredi vrta so napravili lesketajoč se vodnjak, in proti trgu obrnjeno stran krasi lepo rezljan obok z napisom „Salve“. — In razsvitljena bode tudi cela stran vrta proti mestni palači. — Na trgu nasproti palači so postavili tudi oder za pevce in orkester. — Koncert ima obsegati 11 točk, prva je angleška himna, ktero poje zbor — potem se bodo pa vrstili vojaška godba in pevci.

Magistratna palača je lepo okrašena znotraj s preprogami in rastlinami. — Godba pešpolka Aleksandra III. št. 61, prej tukaj v garniziji, je prišla nalašč iz Pulja, in angleškim gostom na čast je bil včeraj zvečer na velikem trgu koncert in potem po mestu godba, ktero je spremljalo na tisoče ljudstva. Da se bode lažje red vzdržal, izdala je policija poseben razglas, da se sme iti na veliki trg samo od jedne strani, namreč skozi borzni trg in ulico Malcanton, na vseh drugih krajih pa samo s trga proč, nikakor pa ne notri.

Včeraj popoldne že se je videlo po mestu

vietum et a magistratu civico 100 fl. Item domum propriam, lectum et satis lignorum cum stola. Inservit hic (Ptuj) per 3 annos.“⁵⁾ Istega leta je odšel za župnika v Trbovlje, a 30. septembra 1620 mu je vizitator „Sixtus Careanus, episcopus Germanicensis“ župnijo vzel. Vsled prošnje in obljube, da bode vse ukaze vestno izpolnoval, mu je župnija bila sicer zopet podeljena, a ker tega ni storil, kar je bil obljubil, moral je 7. febr. leta 1632 župnijo za vselej zapustiti.¹⁾

Kovač Peter Pavel „Carniolus, Labacensis, Ss. Theol. in 1. annum Auditor,“ je bil 22. aprila leta 1727 venčan „AA. LL. et Philosophiae prima Laurea.“²⁾

Kraškovic Janez Jurij „Civis Carniolus Labacensis, Ss. Theol. in 2. annum Auditor condecoratus AA. LL. et Philosophiae prima Laurea Anno 1727 die 22. mensis Aprilis hora 8. matutina.“³⁾ Poznej je postal tudi doktor bogoslovja ter je kapelanoval v Braslovčah leta 1732—1739. L. 1741 je bil vikarij pri sv. Martinu v Šaleški dolini, l. 1743—1750

župnik na Vranskem, potem pa do l. 1785 župnik v Šalah.⁴⁾

Kregar Lukež, l. 1654, 1655 podvikarij na Bizeljskem. Vizitacijski zapisnik od l. 1654 ima o njem: „Vicarius loci Lucas Kregar, Alumnus collegii Mariani Oberburgi duobus annis. Sacerdos uno anno, natus Labaci, ordinatus ad Collegii Mariani Titulum; formata ei data non sunt, ordinatus est Labaci. Studuit post absolutam Rhetoricam duobus annis casibus Labaci. Habet libros praescriptos in Constitutionibus praeter Concilium Tridentinum. Seruit (hic ad s. Laurentium) hoc loco post festum s. Georgii, est pro interim contentus ista conditione, ut meretur meliorem. Quid ferat ista conditio nescit, quia nondum collegit. Stola taxata non servatur, sed pro libitu diminuitur, ut pro missa et Vigiliis majoribus dent tantum 12 kr. cum alibi dentur 40 kr. uel florenus. In familia non habet nisi unum puerum, coquit illi vxor Aeditui, si quando hospites adueniunt, aliis vicibus pane uiuit et vino. Ideo profusis lacrimis petiit potius ad unum Parochum promoveri ad cooperatorum, qui factus jam macilentus non putat, quod poterit sic in longum continuare; nihil seminavit

⁴⁾ J. Orožen, I., 459.

⁵⁾ A. Koblar, II., 79.

⁶⁾ A. Koblar, II., 100.

⁷⁾ J. Orožen, IV., a., 169.

¹⁾ Knezoškofjski arhiv v Gradcu.

²⁾ J. Orožen, IV., b., 403.

³⁾ In ²⁾ Topographia Ducatus Styriae.

⁴⁾ J. Orožen, IV., a., 113 in V., 284.

mного uniform, tako pomorščakov, kakor tudi pešcev v rudečih blazah in belih čeladah, in nekteri so radovedno ogledavali mesto, drugi pa se niso mnogo zmenili ne za ljudi, ne za reči, temveč so hodili tako rekoč bolj po mestu okoli, da si dolg čas preženó, bili so skupaj po štirje, pet, in skoraj vsak je imel v ustih malo kratko pipico. Ljudje so jih jako zvedavo gledali, oni pa so se hitro razšli po kavarnah in krčmah pokušat posebno Gambrinov sok. Nekteri so bili jako lepega obraza, drugim pa se je skoraj brala tuga na obrazih, ker akoravno se vozijo „v tuje kraje, tuja mesta, in kamor jih popelje cesta,“ vendar nekaj jim manjka, namreč domovine megle-nega Albiona.

(Dalje prih.)

Iz Gradca, 15. septembra. (Gurré zaprt.) Lansko leto na jesen jeli so razni časniki po vseh avstrijskih pokrajinah v nekem na videz skromnem inseratu denar ponujati, ki se posebno na zemljišča, kakor tudi na osobni kredit lahko dobí. Kdor ga želi, naj se zaupno obrne pod to in to „šifro“ do administracije lista. Kdor je to storil — in storilo jih je mnogo, ki so denarja na posodo iskali — dobili so čez dva dni iz Gradca hektografovano pismo s tvrdko: „Franz Gurré, Bank- und Wechsel-geschäft in Graz, Murgasse 11“, v kateri je omenjeni „bankir“ rekel, da že dá denar. Toda ker ne pozná zemljiščnih ali oziroma osebnih razmer prosilčevih, pošljejo naj se mu 3 gld. za informacijo. Koliko je dobil takih, ki so mu po 3 gld. poslali, ne vem, vem pa, da jih je res nekaj dobil in to celó tukaj v Gradci. Denar za informacijo je mož pobral, s posojilom je pa prosilce „vlekel“ od tedna do tedna, dokler se ni poslednjih potrpežljivost sprevrgla v robato postopanje in tedaj je Gurré rekel, da sam nima denarja, pač pa ga lahko proti dobremu poroštvu preskrbí. No, na dobro poroštvo dá v Gradci vsaka banka denar in niti treh goldinarjev za „informacijo“ ne zahteva. Poleg tega skubil je Gurré posojila potrebne prosilce tudi še na ta način, da je vsakega prisilil, kdor je kako večje posojilo z njegovim posredovanjem dobil, da se je moral na življenje zavarovati za jako veliko svoto. To je Gurré delal zato, ker je bil ob enem agent pri mnogih zavarovalnih bankah, da je od teh prisiljenih zavarovanj odstotke vlekel in ob enem pa, če bi bil dolžnik med tem umrl, imel v rokah večjo svoto, ktero bi bil po dolžnikovi smrti na zastavljeno mu polico potegnil.

Kdo vé, kake sleparije je mož še uganjal, da se je mera taistih do vrha napolnila in je minuli teden prekipela. V ponedeljek prišla je policijska komisija v Gurrétovo stanovanje, kjer so napravili nekoliko preiskave, potem so pa Gurréta seboj vzeli in ga pri deželni sodnji shranili. Preiskava in glavna obravnava spravili bodete izvestno velikansko sleparstvo na dan.

Naše slovstvo.

„Šolske Drobstinice“,

(Konec.)

Drugi oddelek obsega članke učiteljem namenjene. V lepi obliki in lahko tekočem slogu slika

haetenus pro futuro Vere, ideo commendatum est ipsi, ut mittat aeditum ad Vicinos parochianos rogatu, ut ei exarent agros pro exigentia oeconomiae, nam libenter praestabunt et tenentur hoc praestare, si uolunt habere Curatum, cum ipsi non prouiderint, ut jumenta propria habere possit ad agriculturam. Caeterum ut in patientia serniat et huic loco et populo inculto faciat charitatem, ipsos instruat et praecipue post Concionem doctrinam Catechisticam ipsis tradat, eidem est pluribus commendatum. De cura animarum an ipsa indigeat absque examine huc missus, ipsemet dubitauit, ideo in dorotheana synodo, si uidebitur, poterit se denuo in ista causa insinuare, cum aprobatu in quadragesima pro Oberburgo rationabiliter censeri possit sufficiens etiam pro isto loco si sic superioribus placuerit.“

O božiči 1651 je bil v dijakona posvečen, 1653 in 1654 je kapelanoval v Gornjem gradu, 1655—1657 v Ljučah, kjer je potem bil kratek čas vikarij. L. 1658 je bil zopet kapelan v Gornjem gradu.¹⁾

¹⁾ J. Orožen, VI., 437 in 438.
(Dalje prih.)

nam najprvo učitelja - začetnika, kakoršen bi moral biti. Reči moramo, da je pravo pogodil pisatelj s tem sestavkom. Želeli bi le — in od teh nazorov ne bomo nikdar odstopili — naj bi bil v pravo razmerje postavil občevanje učiteljevo z duhovnim pastirjem, kar je premalo povdarjal. Ni namreč mogoče uspešno delovati v šoli, ako si duhoven in učitelj složno rok ne podajeta. Pouk in odgoja ne moreta vspevati, kjer ni skupnega delovanja in med-sobojne prijazne podpore. Tudi v tem bodi nam Slomšek učitelj.

Poglavje: Za koliko podpira šolska ustrahovalnost ali disciplina poučevanje neposredno? — sestavljeno in razredjeno je prav pregledno in korenito izdelano. Lepo se bere tudi sostavek: *Avancement ljudskih učiteljev*, ki priporoča, naj bi se v plačne razrede razvrstile učiteljske osebe po zaslugah, starosti in značaji njihovem, ne pa dotične šole. Pisatelj meni, da bi po takej plačilni sistemi učitelji postali zadovoljni s svojim stanom, da bi se premeščenje učiteljskega osebja od leta do leta manjšalo, in da bi posamezne šole ne dobile zaporedoma najslabše, druge pa zopet nepretrgoma le najboljše učiteljske moči. Mi se sicer ne moremo popolno optimistično izreči o tem predlogu, ali vsakako bi se na ta način uvedlo neko plemenito tekmovanje med učitelji, ki bi pouku gotovo le koristilo. Toda žal, da nam ni upati naglo tako korenitih izprememb. Našim poslancem pa bi bilo v istini svetovati, da premišlujejo o tem predlogu za bodoče čase godnosti.

Pospešujmo branje dobrih bukev med Slovenci. To je napis poglavju, ki nasvetuje nabavo „ljudskih knjižnic“ in povdarja, da naj se knjige revidirajo in določijo za posebne razmere čitateljev. Ni vse za vsacega. — Misel izvrstna, dal Bog, da bi se na to vsaj po ljudskih učilnicah vedno in povsod ozirali.

V sestavku: Učitelji slovenski zedinimo se tesneje, priporoča pisatelj, naj bi si vsi slovenski učitelji osnovali skupen organ, v kterega bi vzajemno dopisovali, da bi bil tak list hvalevredno glasilo vsega slovenskega učiteljstva. — „Viribus unitis“ bi se gotovo vsestransko več doseglo, kakor sedaj, ko učitelji razkosani v dva šolska lista dostikrat ne vedó, kteremu bi se pridružili in — „duobus litigantibus“ — svojo gmotno in duševno podporo podajajo nemškemu nam nasprotnemu listu.

Knjigo zaključujejo 76 strani obsežajoče praktične vaje pod naslovom: *Iz šole za šolo*. Podajajo ljudskemu učitelju naloge v izobražbo prostih stavkov in slovenskega pravopisa. O teh nalogah, ktere je prijavljal „Učiteljski Tovariš“, izrekli so se jako priznalno že nekteri učitelji. Prav je toraj, da jih podaje pisatelj skupno svojim kolegom, kterim bodo izvestno pri poučevanju dobro služile.

Iz cele knjige veje ljubeznjivi in praktični duh Slomškov. Prebirali smo jo z veliko zanimivostjo in s posebnim veseljem jo priporočamo vsem, ki se pečajo z odgojo mladine. Dokler bode Slomškov duh živel med nami, ni se bati, da bi se odgoja naše mladine pokvarila. Vzemite knjigo v roko učitelji in duhovniki, berite jo pazno, sad ne izostane! K sklepu le še željo: Bog nam daj pisateljev iz Slomškove šole! ... Knjiga se dobiva pri založniku in v bukvarnah za 1 gld.

„Pannonica. — Spomeniški listi.“

Svojim prijateljem ostavlja Dav. Trstenjak. Založba pisateljeva. — Tisk tiskarne družbe sv. Mohora v Celovci 1887.

Pod tem naslovom je izdal slavni naš pisatelj č. g. D. Trstenjak lično knjižico povodom svoje sedemdesetletnice. Vsebina knjižice je: I. Etnografske razmere v nekdanji Panoniji od pradobe do rimskega gospodstva. II. *Къзов* — Camum ime za pivo pri starih Panonih. III. Panonskonoriška boginja Ad-sallutta. — Neštevilne razprave Trstenjakove, ki jih je priobčil po raznih naših listih in letopisih, preiskujejo temno zgodovino našega naroda. Starinoslovec pri stvarih, za ktere se navadni izobraženec ne zmeni, postoji, premišluje, preiskuje, zbira verljivih dokazov za svojo trditev in tako pojasni marsiktero temno stran davne preteklosti. — Kolikor bolj prebiramo in pretehtujemo raziskavanja svojega slavnega učenjaka, toliko bolj se uverujemo o resničnosti prvopesniškega vsklika slovenskega:

Od prvega tukaj
Strmuje moj rod,
Če ve kdo za drugga
Naj reče, od kod?

Prečitaj to knjižico, utrdila te bo še bolj v ljubavi do roda i doma. — Slavljencu pa želimo, da bi še dolgo vodil peró v poslavljenje domovine slovenske, ktero on ljubi presrčno.

V predgovoru piše pisatelj: „Leta 1837 sem začel slovenski pisati, toraj je preteklo petdeset let mojega literarnega delovanja. Jaz sem pisatelj malega naroda, toraj se ne morem ponašati s stoterimi knjigami, kakor Kraszewski, dasiravno nisem bil manj delaven in nisem manj ljubil svojega naroda. Poskusil sem se kot pesnik, novelist in humorist; kot mytho-, filo- in arheolog, spisal sem zgodovinske razprave, natisnene v naših slovenskih, tudi v nekterih nemških časnikih, mnogo mojih spisov je našlo priznanje, marsikteri članki so že zastareli, ker znanosti napredujejo. — Errando didici.“

Kot sedemdesetleten starec ne bodem več mogel krepko peresa voditi, naj me nadomestujejo mlajše moči in v ljubezni popravljajo, kjer sem se jaz zmotil. Gradiva jim zapuščam obilo. Bog varuj slovenski narod!“

Domače novice.

(Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda) naznanja vsem čč. podružnicam, da jim v kratkem razpošlje „Vestnik“, kteri naj slavná načelníštva blagovolé razdeliti čč. družbenikom ter drugim rodoljubom, da jih tem več pristopi ter s svojimi, če tudi malimi doneski podpro to šolsko družbo. Naj bolj primerno se to utegne zgoditi o priliki občnega zbora ali kake podružnične zabave ter se takó združuje utile dulei.

(Veselica št. Peterske podružnice) privabila je véeraž toliko občinstva na vrt Schreinerjeve pivarne, da je bil tudi najmanjši prostorček zaseden. Med navzočimi zapazili smo gg. cesarskega svétnika Iv. Murnika, dr. Vošnjaka, dr. Zarnika i. dr. Vrt ozaljšán je bil neštevilnimi zastavami in zastavicami, razsvitljevali so ga pa raznobojni lampijoni. Veselični odbor potrudil se je po svojih močéh, da doseže sijajen vspeh v vsacem oziru, in radostnega srca konstatujemo, da se mu je to tudi posrečilo v polni meri. — Gosp. Valentinčič razjasnil je v svojem nagovoru priprostimi besedami pomen Ciril-Metodovega društva ter povdarjal, da je treba podpirati združenimi močmi društvo, ki ima tako blag smoter in kojega géslo je: Vse za vero, dom, cesarja! Občinstvo sprejelo je nagovor živahnim odobravanjem. — Gospodičini Zorka * in Josipina * deklamovali ste jasno in gladko ter dokazali, da ste vzgojeni v narodnem duhu in da ste popolnoma vešči krasni, ljubko doneči materinščini. Starišem taci hčérá pa moremo le častiti. — Pevske točke izvajal je „Slavec“ precízno; čisto in krepko razlegali so se glasovi iz čilih grl vzlíc ne posebno ugodni akustiki. Občinstvu je posebno ugajala gosp. Stegnarjeva „Slavec in pevec“, solista gg. Pavšek in Perdan pa sta pokazala, da sta v istini „slavea in pevca“. Tudi v Vašakovem éveterospévu „Stanak“ se je odlikoval g. Pavšek, kojemu se vidi, da ga ni zastonj poučeval v petji minulo jesen g. Grbič. Grbičev zbor „Slovanski brod“ je težka in utrudljiva skladba, a blizo 40 pevcev broječ zbor nadvladal ga je z lahkoto ter ga gladko izvršil. Vsaki točki sledilo je burno ploskanje, priklopelo pa je do vrhunca, ko je nastopil gosp. Meden ter svojim silnim in vendar milim glasom očaral poslušalce v Ipavčevi „Slovanski pesmi“. Skladba sama pa je takó srečna ter sega tako v srce, da smelo trdimo, kdor jo je enkrat čul iz Medenovih ust, „on po tebi hrepeni, oj slovanska pesem ti!“ Občinstvo ni mirovalo, dokler ni naš slavni „slavec“ dodejal še Ipavčeve „Prošnje“ in „Domovine“. Hvala in čast g. Medenu in „Slavecu“, ki sta vsikdar pripravljena sodelovati ondi, kjer se gré za korist in prospeh narodnega napredka. V nekako plačilo pa naj bodo „Slavecu“ besede navzočega Zagrebškega gosta in slovenskega skladatelja g. Stöckl-a: „Nikdar bi si ne bil mislil, da je v Ljubljani mogoče delavsko pevsko društvo, ki bi imelo toliko vspeha v tako kratkem časi!“ — Ako še dostavimo, da znaša čisti dohodek okroglih 170 gld., dokazali smo, da smé biti št. Peterska podružnica ponosna na tako povsem dovršeno veselico.

(V gimnazijo Ljubljansko) se je letos vsled nemilega višega ukaza vsprejelo samo 817 (lani 840) učencev, ktere bo v 19 razredih podučevalo 31 uč-

teljev. Dovoljena je v VII. šoli paralelka, in tako sta brez osme — na gornji po dva, na spodnji so po trije razredi (a nemški, b in c slovenska). Profesorja Heinrich in Kermavner, lani zaradi bolehnosti v počitku, sta zopet vstopila in na mesto Nedveda prišel je profesor Wallner. Na tako množni gimnaziji je g. ravnatelj Šumanu odmerjen za pomočnika v uredovanju profesor Pavlin. Pisarjenja tu in tam dokaj sitnega je po novih določilih profesorjem naraslo vsaj za polovico več nego v prejšnjih letih, kar je javljane v pospeh pravemu znanstvu!

(Dnevni red javni seji Ljubljanskega mestnega odbora) v torek 20. septembra 1887 ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. 1. Naznanila prvosedstva. — 2. Finančnega odseka poročilo: a) o nakupu Andr. Trškanevega posestva Karolinski dvorec na barji, za ljudsko šolo; b) o premembi prodajnih pogojev za mestno zemljišče okoli deželne posilne delavnice; c) o prodaji 400 □^o mestnega sveta ob Poljanski cesti Janezu Črnetu; d) o nakupu enega dela Josip Bokalovega vrta na sv. Petra nasipu za razširjenje ceste. — 3. Stavbinskega odseka poročilo o razdelitvi parcele št. 196 v katastralni občini Poljanski na stavišča in o stavbinski črti za novo otroško bolnico. — 4. Policijskega odseka poročilo: a) o računih za zdravila mestnim ubogim 1886. leta; b) ob vdeležbi mestne občine Ljubljanske pri VI. mednarodnem kongresu za higijeno in demografijo, oziroma pri zboru za statistiko avstrijskih mest. — V. Poročilo odseka za olepšavo mesta: a) o prošnji drsalskega društva za dovoljenje gledé gradnje paviljona na drsališču pod gradom Tivoli; b) o nasvetu, da je za boljše oskrbovanje mestnih nasadov nastaviti vrtnarskega pomočnika. — Tajna seja. V tajni seji pride na vrsto: Poročilo o stalnem nameščenju mestnih živinozdravnikov v klavnici. Oddaja službe otroške vrtarice. — Razven tega je za tajno sejo oglašanih najst poročil finančnega odseka in dve poročili stavbinskega odseka.

(Javna tombola) na korist meščanskemu bolniškemu društvu in za novo poslopje „Elizabetišča“ vršila se bo v nedeljo popoldne dne 2. oktobra na Kongresnem trgu.

(Sv. misijon) pričel se bo 22. t. m. pri svetem Gregorju. Vodili ga bodo č. oo. lazaristi iz Ljubljane.

(Stritarjevih zbranih spisov) izšel je 13. snopič.

(Odlikovan rojak.) G. J. Zadnikar, trgovec s steklovino v Gradci, sin Ljubljanskega pasarja g. Zadnikarja, dobil je na Linški obrtniški razstavi veliko srebrno častno medaljo za razstavljene akvarije in sôbne vodomete. G. Zadnikar ima v tej stroki res jako mnogo različnega in zanimiviga.

(Vabilo.) Cesarjevič Rudolfovo sadjerejsko društvo za Spodnji Štajer imelo bo letošnji jesenski občni zbor v Trbovljah v nedeljo 25 sept. s sledečim obravnavalnim vspeškom: 1. Poročilo ravnateljstva; 2. Govor g. Fr. Praprotnika: Spravljanje in uporablanje sadja; 3. Predlogi in nasveti. K obilni vdeležbi vabi sadjerejce in prijatelje sadjarstva odbor.

(Ušla sta) dva vjetnika iz Celjske c. k. okrožno ječe, o katerih trdijo, da sta jako nevarna. Prvi je Martin Bezjak, drugi pa Franc Dremel. Predrla sta zid, skozi luknjo položila na nasprotni zid sosedovega dvorišča posteljno desko, po kateri sta zlezla na zid, s zidu na sosedov vrt in od tod po svetu. Niti sledu ni za njima, kam bi se bila obrnila.

(Iz Trsta.) S sedanjim šolskim letom pričelo se bo neki na tukajšnji gimnaziji poučevanje slovenščine v vsakem razredu posebej, pa učnih moči primanjkuje, in nikdo se ne zmeni za to. Došlo je višje povelje, naj se združita dva razreda, ako bo v enem razredu premalo učencev za slovenščino. Nadalje je došel ukaz, da se dijak ne more učiti slovenščine in italijanščine, kakor je bilo doslej, temveč samo jeden teh jezikov. To bo gotovo na škodo slovenskignarodnosti. Kaj pa društvo „Edinost“? — Mestni zbor se je vendar enkrat opekel pri pravosodnem ministru zaradi slovenščine v zemljiščnih knjigah; niti pritožil se ne bo, ker je ministrova naredba vtemeljena po § 19. drž. tem. zakona. Advokati Tržaški posvetovali se bodo 24. t. m. o tej zadevi. — Zgradbe v Tržaškem pristanišču prevzel je podjetnik de Ceconi, ki je od proračuna v znesku 3,622.760 gld. 53 kr. odpustil 8.2%. V štirih tednih pričeli bodo delo. — Zlo-

glasna „Alabarda“ je nehala izhajati. Tega lista je bila glavna naloga, da je grdil in napadal vse, kar je avstrijsko, posebno pa slovansko..

(O Gurrétu) izjavljajo se Graška zavarovalna društva jako neugodno. Pravijo, da jim je bilo že več časa njegovo nepošteno ravnanje znano in so zaradi tega vse njegove zavarovalne ponudbe odločno odbijale. Gurré se je večinoma pečal z inostranskimi zavarovalnicami.

(Izvoz žita) iz Ogorskega preko Pragerskega na Nemško in v Švico po Arlski železnici se je v novjšem časi prav obilno pomnožil. V zadnjem časi prišlo je dan na dan po šest izrednih tovornih vlakov iz Ogorske na Pragersko postajo; napolnjeni so bili s samim žitom.

(Volapük), znani svetovni jezik, pričel se bo poučevati tudi v Gradci. Dne 1. oktobra odpre dotični kurs neki g. Schachermayer, član in odbornik trgovskega društva „Mercur“. Pravijo, da veletrgovina čedalje bolj pogreša skupen jezik. Da to doseže, hoče se menda volapüka posluževati. Do sedaj je na celem svetu že 120 volapüških društev, ki imajo devet časopisov v volapüku pisanih. 130.000 ljudi že ta jezik razume. Težak pač res ne more biti, kajti Graško volapüško društvo, ki se ravnokar ustanovlja, misli ga zmagati v dvajsetih urah; deset ur namenjenih je slovniči, ostalih deset pa konverzaciji. Volapük je menda že po celem svetu razširjen. Celó na Kitajskem ima že svoje prijatelje. Pri latinščini človek dve leti potrebuje, preden si dobro v glavo vtepe vse deklinacije in konjugacije, ki so stebrovje, na katerem stoji jezik. Pri volapüku naučiš se menda vsega tega v dveh, k večjemu treh urah. To bi bilo pa že vredno poskušati.

(Hrvatski sabor) je imel v soboto 11 sejo. Na dnevnem redu je bila volitev zastopnikov v ogorski državni zbor. Izvoljeni so v zbornico magnatov trije in v zbornico poslancev 40. Opozicija ni oddala volilnih listkov. — Nato je interpeloval vlado poslanec dr. Vrbanić o postopanju upravnih ogranov pri volitvah, poslanec Jakčin o nepostavnostih, ki so se vršile ob volitvi v Kostajnici. Konečno je bil „stante sessione“ zapisnik prečitan in overovljen, ter seja zaključena. Prihodnja seja bo 7. nov. t. l.

Razne reči.

— Dobro mu je je zasolil. Mlad gizdalin prazne glave bil je nekda v družbi znanega filozofa Schleiermacherja. Hvalisal se je mnogo s svojim prostim duhom, Schleiermacher pa se je v njegovi bližini stoječ smehljaj mlečnatemu mladiču, češ, pomilujem te! Naenkrat se obrne ta proti modrijanu z besedami: „In jaz ne verujem v Boga, ker ga še nisem nikdar videl!“ — „To načelo uporabljam tudi jaz gledé Vaše častite osebe“, odgovori mu Schleiermacher, „ker tudi jaz ne verujem v Vašo pamet, koje do sedaj še nisem zapazil.“

— Vsikdar trgovci! Slabo oblečenemu možu, kojega žena je bila vedno bogato opravljen, rekel je prijatelj: „Ljubi moj Jeftinovič, med Vašo in Vaše žene obleko je pa pač prevelika razlika, kajti ona je vedno tako elegantno in dragoceno oblečena!“ — „Glejte, ljubi baron, mi dva reprezentujeva hišo; žena moja oblači se po žurnalu, jaz pa po glavni knjigi.“

— Ponočna burka in slovstvenost. V znani arabski zbirki pripovedk „Tisoč in ena noč“ pričinja se vsaka pravljica z enimi in istimi besedami: „Ljuba sestra, ako ne spite, povejte mi eno onih krasnih pripovedk, kojih Vam je toliko znanih“. V francoščino prevel je to zbirko prvi neki Galland, ki je v tej izdaji tudi obdržal zgorajšnji stereotipni uvod. Hitro je pošla knjiga in založnik pripravljaj je ravno drugo izdajo. V neki mrzli noči iste dôbe vzbudil ga je iz sladkega spanja zvonec; odprl je okno ter prašal, kdo da je in kaj da zahteva. V plašč zavil neznanec pa je zaupil: „Ljubi gospod Galland, ako ne spite, povejte mi eno onih krasnih pripovedk, kojih Vam je toliko znanih“. Mož zaprl je okno ter se čmeren vlegel v posteljo. Drugo jutro pa je bilo prvo njegovo delo, da je prečital v rokopisu dolgočasni in enakomerni uvod, ki ga je motil minulo noč v prijetnih sanjah.

Telegrami.

Ptuj, 19. septembra. Shod volilcev obilno obiskan. Poslanec Gregorc donelo burno odobravanje, izrekla se je zahvala in popolno zaupanje kazočemu potrebo, da se konča sedemletna brezuspešna hlapčevska politika

slovenskih poslancev, in da se preide v opozicijo s Čehi zoper Gauča, kar pomenja njihov izstop iz Hohenwarthovega ali slovanskega kluba.

Deva, 19. septembra. Cesar ogledal si je včeraj grad Vajdahunyad potem pa v Devi sodni dvor, muzej in cerkve. Narod ga je povsod navdušeno pozdravljaj. Cesarjevič pripeljal se je včeraj zvečer. Pristrčno pozdravljen.

Dunaj, 18. septembra. Državni zbor sklical se bo začetkom drugega tedna meseca oktobra.

Berolin, 19. septembra. Kalnoky vrnil se je včeraj na Dunaj.

Pariz, 19. septembra. Boulanger ogovoril je včeraj v Saintgalmienu častnike ter jih nujno pozval, naj tudi v bodoče nadaljujejo ofenzivno taktiko. Hudodelstvo je, pravijo, da je ravno sedaj prišla ura razoroženja evropskim narodom. Sovražniki Francije vedó, da dežela noče imeti po nobeni ceni miru.

Umrli so:

16. septembra. Alojzij Knipic, delavčev sin, 8 dni, Karolinska zemlja št. 13, Trismus.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokriše na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v m m	toplomera po Celziju			
17. 7. u. zjut.	739.72	+10.2	brezvet.	megla	
2. u. pop.	738.28	+22.2	sl. vzh.	jasno	0.00
9. u. zveč.	739.28	+15.0	sl. vzh.	jasno	
18. 7. u. zjut.	739.74	+14.0	sl. svzh.	oblačno	
2. u. pop.	739.06	+20.0	sl. svzh.	del. jasno	0.00
9. u. zveč.	739.06	+14.2	sl. vzh.	sk. jasno	

Dne 17. zjutraj megla, čez dan jasno. Dne 18. dopoldne nekoliko oblačno; popoldne in zvečer skoraj jasno. Srednja temperatura 15.7° in 16.7° C., za 1.9° in 2.9° nad normalom.

Dunajška borza.

(Telegrafsko poročilo.)

19. septembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 25 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	82 „ 65 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	112 „ 60 „
Papirna renta, davka prosta	96 „ 15 „
Akcije avstr.-ogorske banke	880 „
Kreditne akcije	281 „ 60 „
London	126 „
Srebro	— „
Francoski napoleond.	9 „ 95 1/2 „
Cesarski cekini	5 „ 94 „
Nemške marke	61 „ 52 1/2 „

Tržne cene

dne 17. septembra t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	5 85	Špeh porojen, kgr.	— 64
Rež,	4 39	Surovo maslo, „	— 90
Ječmen, „	3 25	Jajce, jedno „	— 25
Oves, „	2 60	Mleko, liter „	— 8
Ajda, „	4 22	Goveje meso, kgr.	— 64
Proso, „	3 90	Telečje „	— 50
Koruza, „	4 55	Svinjsko „	— 60
Krompir, „	2 23	Kostrunovo „	— 36
Leča, „	12 —	Pišanec „	— 40
Grah, „	13 —	Golob „	— 16
Fižol, „	11 —	Seno, 100 kgr.	2 05
Maslo, kgr.	1 —	Slama, „	1 50
Mast, „	66 —	Drva trda, 4 □ mtr.	6 20
Špeh svež, „	— 60	„ mehka, „	4

Kmetovalec.

Gospodarski list s podobami.

Štev. XVII. tega najboljšega, največjega in največjega slovenskega gospodarskega lista prinaša sledečo vsebino:

Vinska stiskalnica. — Nova shramba za sadje in zelenjadi. — Pouk gospodarjem, zlasti mladim, ki prično gospodariti. — Kako ravnati s zrnjem med mlatvijo in po mlatvi. Vplivanje časa sejatve na pridelke. — Razne reči. — Gospodarske novice — Vprašanja in odgovori. — Uradne vesti c. kralj. kmetijske družbe kranjske. — Tržne cene. — Inserati.

„Kmetovalec“ izhaja dvakrat na mesec na celi poli, ter stane za celo leto 2 gold. Gg. učitelji in solske knjižnice dobivajo list za polovico cene.

(15)

Inserati

priobčeni v „Kmetovalec“ imajo najboljši vspeh, kajti list je razširjen posebno po deželi, zlasti pa v premožnejših kmečkih krogih. Zeló priporočljiv je „Kmetovalec“ za objavljanja pri nakupu ali prodaji gospodarskih pridelkov, izdelkov ali potrebščin.

Služba župnega organista,

ki je ob enem tudi cerkovnik župne cerkve v St. Lampertu, je izpraznjena. Službene ponudbe sprejema Anton Berce, župnik, St. Lampert pri Zagorji na Savi. (2)

Tisk „Katoške Tiskarne“ v Ljubljani.